

Nota van B&W

Portefeuille C. van Velzen
Auteur Mevr. W.S. Lafeber
Telefoon 5113539
E-mail: s.lafeber@haarlem.nl
SO/BD2007/203337
Bijlage I kopiëren
B & W-vergadering van 6 november 2007

Onderwerp

Uitbreiding Archeologie

Bestuurlijke context

Nieuwe wetgeving op het gebied van archeologie, die per 1 september j.l. van kracht is geworden, dwingt gemeenten archeologie stevig te verankeren in de gemeentelijke organisatie. Door het Steunpunt Cultureel erfgoed Noord- Holland wordt voor Haarlem archeologie beleid ontwikkeld, gebaseerd op de nieuwe wetgeving. Beoogd is dit nieuwe beleid voor het einde van het jaar in het college vast te stellen en aan de commissie voor te leggen. Duidelijk is dat de nieuwe wetgeving een uitbreiding betekent van de gemeentelijke verantwoordelijkheden en van de werkzaamheden op archeologisch gebied. Om te kunnen voldoen aan deze wettelijke taken en formatief tijdig in te kunnen springen op de wetgeving is een extra formatieplaats nodig.

Commissieparagraaf:

Het besluit gaat ter kennisgeving naar de commissie ontwikkeling, teneinde de commissieleden op de hoogte te houden van de vorderingen op het gebied van de implementatie van de Malta wetgeving.

B&W-besluit:

1. Het college stemt in met de personele uitbreiding van 1 fte voor de functie van Archeoloog voor 2008 en 2009.
2. Het college stemt in met directe externe werving voor deze functie
3. Financien : de kosten van dit besluit bedragen jaarlijks € 65.000 (1fte schaal 10A); de dekking hiervoor is voor € 55.000 structureel voorzien in de begroting (product 06.02.07 Monumenten/Archeologie) en komt voor het restant uit de structurele rijksbijdrage van de bestuurslastenvergoeding voor de Malta-wetgeving
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit
5. De commissie Ontwikkeling ontvangt het besluit van het college ter informatie

Uitbreiding Archeologie

Op 1 september 2007 is de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg in werking getreden. Deze wet is het gevolg van de implementatie van het Europese Verdrag van Malta. Met deze wetgeving worden gemeenten verplicht hun verantwoordelijkheid voor het archeologisch erfgoed binnen de gemeentegrenzen op te pakken. De hoeveelheid werk op archeologisch gebied voor gemeenten wordt daardoor aanmerkelijk groter. Gemeenten krijgen hiervoor van het rijk al een paar jaar een bestuurslastenvergoeding, waarvan een deel structureel is.

Haarlem kent een groot archeologisch waardevol gebied blijkens de vele interessante vondsten die in het verleden reeds gedaan zijn en de kwalificaties op de verschillende waardekaarten. De IKAW kaart van de RACM (Rijksdienst Archeologie) geeft bij een groot deel van het Haarlems grondgebied een middelhoge tot hoge trefkans op archeologische resten. Ook de verwachtingskaart die Haarlem en de Provincie hanteren, (CHW-kaart) geeft aan dat een groot deel van Haarlem, voor zowel de prehistorie als de middeleeuwen, archeologisch interessant is.

Uitbreidingsnoodzaak

De nieuwe wetgeving verplicht gemeenten tot het ontwikkelen van beleid op het gebied van archeologie. Deze beleidsontwikkeling heeft Haarlem uitbesteed aan het Cultureel Steunpunt Noord Holland. De concept nota volgt medio november 2007. Verwacht wordt dat eind 2007 de beleidsnota archeologie vastgesteld kan worden. De nieuwe wetgeving levert structureel extra werk op voor bureau Archeologie. Dit geldt hoofdzakelijk voor de stadsarcheoloog, maar ook voor de andere medewerkers van het bureau..

De extra werkzaamheden bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Door de nieuwe wetgeving is archeologie voortaan een verplicht onderdeel in bestemmingsplannen. Voor ieder bestemmingsplan zal bekeken moeten worden of het gebied archeologisch interessant is en moet een specifiek onderdeel in de toelichting geschreven worden met archeologische informatie over het gebied. Ook de voorschriften bij het bestemmingsplan zullen uitgebreid worden met een archeologische paragraaf indien binnen het bp gebied sprake is van archeologisch waardevol gebied. Deze voorschriften worden door een jurist opgesteld, maar moeten worden gecontroleerd door een gemeentelijk archeoloog.
2. Voortvloeiend uit deze nieuwe voorschriften in de bestemmingsplannen zal bij een deel van de vergunningaanvragen (bouwaanvragen, aanlegvergunningen, sloopvergunningen), waarbij van grondroering of blootlegging van de grond sprake is, gecontroleerd moeten worden door de gemeentelijk archeoloog of archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Hiervoor moet minimaal een bureauonderzoek gedaan worden. Daarmee wordt beoordeeld of veldonderzoek nodig is. De initiatiefnemer van de bouw of aanleg is verantwoordelijk voor de onderzoekskosten en kan een commercieel bureau hiervoor opdracht geven. Het toezicht op en de beoordeling van het onderzoek en de rapportage is de taak van de

stadsarcheoloog. Ook de beoordeling of opgraving of aanpassing van de ruimtelijke ingreep nodig is behoort tot de taken van de stadsarcheoloog.

3. Beoordeling van de prestaties van derden. Mocht veldonderzoek voorafgaand aan een (bouw)activiteit noodzakelijk zijn dan kan de vergunninghouder dit onderzoek door een gecertificeerd commercieel archeologisch bureau laten uitvoeren. De stadsarcheoloog zal het onderzoek moeten beoordelen en de rapportage moeten keuren. Mocht er een archeologisch interessant object gevonden worden, dan leidt dit uiteraard tot werkzaamheden voor opname en vastlegging en als in situ bewaren niet mogelijk is, tot opgravingskosten. Ook hier komt weer een urenbesteding naar voren van betrokkenheid van Bureau Archeologie (toezicht/begeleiding, conservering, vastlegging Adlib, veiligstelling object in depot, bepaling excessieve kosten).
4. Tenslotte bestaat de mogelijkheid dat eigen onderzoek verricht moet worden. Buiten het archeologisch waardevol gebied kunnen toevalsvondsten gedaan worden die van belang zijn. Overigens ook binnen het archeologisch waardevol gebied kan dit het geval zijn. Als een vergunninghouder aan zijn onderzoeksverplichting heeft voldaan kan het nog steeds voorkomen dat tijdens graafwerkzaamheden per toeval een archeologisch belangwekkende vondst wordt gedaan. Men is verplicht deze vondsten te melden en beschikbaar te houden voor onderzoek. Dit onderzoek zal dan echter door de eigen archeologische dienst van de gemeente uitgevoerd worden. De kosten van onderzoek naar een toevalsvondst zijn namelijk niet voor de veroorzaker. Mocht het een zeer belangrijke vondst betreffen die tot een grote opgraving leidt dan heeft de gemeente hiervoor onvoldoende capaciteit en zal extra capaciteit ingehuurd moeten worden.

Duidelijk is dat de nieuwe wetgeving een aanzienlijke taakverzwaring betekent voor Bureau Archeologie. Gezien de bestuurslasten vergoeding van het rijk die structureel toegekend is, is dit door het rijk ook onderkend. Het gaat daarbij niet om een tijdelijke verzwaring van de archeologische taak, maar om een structurele. Structurele uitbreiding van de formatie met een gekwalificeerd archeoloog is ten minste noodzakelijk. Dit maakt tevens het bedrijfsrisico, dat thans met d eenmansfunctie van stadsarcheoloog bestaat, kleiner. Overigens is Haarlem één van de weinige steden die nog maar één archeoloog in dienst heeft. Steden als Amersfoort, Vlaardingen, Den Bosch en Den Haag hebben twee archeologen of meer in vaste dienst.

De extra urenbesteding ten gevolge van de nieuwe wetgeving wordt als onderstaand geraamd. Daarbij dient opgemerkt te worden dat bureau Archeologie nog de resultaten heeft liggen van circa 250 opgravingen. De veldadministratie van deze opgravingen is in het verleden uitgevoerd. Het nader wetenschappelijk onderzoek naar de gevonden objecten, hun context en de rapportage en publicatie daarvan moet nog gedaan worden. Hierbij zijn ook voor Haarlem belangwekkende onderzoeken. Vanwege capaciteitsgebrek wordt de achterstand in nog te onderzoeken opgravingsresultaten echter steeds groter. Met de extra capaciteit zal hierin hoogstens een status quo bereikt kunnen worden, waarbij de achterstand niet verder oploopt. Na de vaststelling van de archeologie nota zal daarom een voorstel

gedaan worden om de belangwekkendste, nog liggende resultaten van opgravingen, op projectbasis uit te laten werken.

Onderstaand de capaciteit die minimaal op jaarbasis **extra** nodig is *in verband met de nieuwe wetgeving* :

Opdrachten kleine opgravingen :

4 extra per jaar 40 uur begeleiding, verslaglegging 160

Beoordeling bouw & sloopaanvragen :

1000 reguliere bouw- en sloopaanvragen , waarvan

40% in archeologisch waardevol gebied, waarvan 50% betrekking op bodemactiviteiten:

200 aanvragen beoordelen, 3 uur per aanvraag 600

bij 30% van de beoordeelde aanvragen

sprake van een onderzoekstraject

60 gevallen gemiddelde urenbesteding 10 uur 600

Totaal

1360 uur

Uit deze raming blijkt dat minimaal 1 volledige formatieplaats **extra** nodig is voor uitvoering van de extra taken ten gevolge van de Malta wetgeving.

Werving

Interne werving is voor deze uitbreiding niet zinvol omdat het een zeer specialistische functie betreft en intern (naast de huidige stadsarcheoloog) geen gekwalificeerde archeologen werkzaam zijn. Het College besluit dan ook direct tot externe werving over te gaan.

Financiën

De kosten van het besluit bedragen structureel circa € 65.000 (salaris 1 fte sch 10A) Binnen de begroting is structureel rekening gehouden met een bedrag van € 55.000 (product 06.02.07 Monumenten en Archeologie). Voorts is bij de septembercirculaire duidelijk geworden dat extra middelen vanuit het Rijk (via de AU) beschikbaar worden gesteld tbv Archeologie; in het besluit inzake de verwerking van het effect van de septembercirculaire is deze post inmiddels als zodanig verwerkt. Het structurele bedrag is € 12.000, waarmee de dekking voor het totaal aan extra salariskosten is gewaarborgd.